

Návrh zákona o sociálních službách

- přehledný výtah nejdůležitějších informací

Vymezení obsahu základních činností u jednotlivých druhů sociálních služeb

ZÁKLADNÍ SOCIÁLNÍ PORADENSTVÍ

poskytuje osobám potřebné informace přispívající k řešení jejich nepříznivé sociální situace. Sociální poradenství je základní činností při poskytování všech druhů sociálních služeb; poskytovatelé sociálních služeb jsou vždy povinni tuto činnost zajistit.

Odborné sociální poradenství je poskytováno se zaměřením na potřeby jednotlivých okruhů sociálních skupin osob v občanských poradnách, manželských a rodinných poradnách, poradnách pro osoby se zdravotním postižením, poradnách pro oběti trestných činů a domácího násilí; zahrnuje též sociální práci s osobami, jejichž způsob života může vést ke konfliktu se společností. Součástí odborného poradenství je i půjčování kompenzačních pomůcek.

SLUŽBY SOCIÁLNÍ PÉČE

napomáhají osobám zajistit jejich fyzickou a psychickou soběstačnost, s cílem umožnit jim v nejvyšší možné míře zapojení do běžného života společnosti, a v případech, kdy toto vylučuje jejich stav, zajistit jim důstojné prostředí a zacházení.

Osobní asistence je terénní služba poskytovaná osobám, které mají sníženou soběstačnost z důvodu věku, chronického onemocnění nebo zdravotního postižení, jejichž situace vyžaduje pomoc jiné fyzické osoby.

Pečovatelská služba je terénní nebo ambulantní služba poskytovaná osobám, které mají sníženou soběstačnost z důvodu věku, chronického onemocnění nebo zdravotního postižení, a rodinám s dětmi, jejichž situace vyžaduje pomoc jiné fyzické osoby.

Tísňová péče je terénní služba, kterou se poskytuje nepřetržitá distanční hlasová a elektronická komunikace s osobami vystavenými stálému vysokému riziku ohrožení zdraví nebo života v případě náhlého zhoršení jejich zdravotního stavu nebo schopností. Služba může být poskytována též jako součást jiných sociálních služeb, zejména osobní asistence a pečovatelské služby. Obsahem služby je poskytnutí nebo zprostředkování pomoci, zejména zajištění následné péče poskytnutím sociální služby nebo jejím zprostředkováním (po dohodě s uživatelem služby)

a v případě akutního ohrožení života nebo zdraví zprostředkování zdravotnické služby, služby policie nebo služby hasičů.

Průvodcovské a předčitatelské služby jsou terénní nebo ambulantní služby poskytované osobám, jejichž schopnosti jsou sníženy z důvodu věku nebo zdravotního postižení v oblasti orientace nebo komunikace, a napomáhá jim osobně si vyřídit vlastní záležitosti. Služby mohou být poskytovány též jako součást jiných služeb.

Podpora samostatného bydlení je terénní služba poskytovaná osobám, které mají sníženou soběstačnost z důvodu zdravotního postižení nebo chronického onemocnění, včetně duševního onemocnění, jejichž situace vyžaduje pomoc jiné fyzické osoby.

Odlehčovací služby jsou terénní, ambulantní nebo pobytové služby poskytované osobám, které mají sníženou soběstačnost z důvodu věku, chronického onemocnění nebo zdravotního postižení, o které je jinak pečováno v jejich přirozeném sociálním prostředí; cílem služby je umožnit pečující fyzické osobě nezbytný odpočinek.

Centra denních služeb poskytují ambulantní služby osobám, které mají sníženou soběstačnost z důvodu věku, chronického onemocnění nebo zdravotního postižení, jejichž situace vyžaduje pomoc jiné fyzické osoby.

Denní stacionáře poskytují ambulantní služby osobám, které mají sníženou soběstačnost z důvodu věku nebo zdravotního postižení a osobám s chronickým duševním onemocněním, jejichž situace vyžaduje pravidelnou pomoc jiné fyzické osoby.

Týdenní stacionáře poskytují pobytové služby osobám, které mají sníženou soběstačnost z důvodu věku nebo zdravotního postižení a osobám s chronickým duševním onemocněním, jejichž situace vyžaduje pravidelnou pomoc jiné fyzické osoby.

Domovy pro osoby se zdravotním postižením poskytují pobytové služby osobám, které mají sníženou soběstačnost z důvodu zdravotního postižení, jejichž situace vyžaduje pravidelnou pomoc jiné fyzické osoby. Nezaopatřeným dětem se v domovech pro osoby se zdravotním postižením

poskytuje osobní vybavení, drobné předměty běžné osobní potřeby a některé služby s přihlédnutím k jejich potřebám. Osobním vybavením se rozumí prádlo, šatstvo a obuv; některými službami se rozumí stříhání vlasů, holení a pedikúra. Nezaopatřenost dítěte se pro účely tohoto zákona posuzuje podle zákona o státní sociální podpoře. V domovech pro osoby se zdravotním postižením může být vykonávána ústavní výchova podle zvláštních právních předpisů. Pro výkon ústavní výchovy v domovech pro osoby se zdravotním postižením platí přiměřeně ustanovení o právech a povinnostech dětí umístěných ve školských zařízeních pro výkon ústavní výchovy podle zvláštního právního předpisu.

Domovy pro seniory poskytují pobytové služby osobám, které mají sníženou soběstačnost z důvodu věku, jejichž situace vyžaduje pravidelnou pomoc jiné fyzické osoby.

Domovy se zvláštním režimem poskytují pobytové služby osobám, které mají sníženou soběstačnost z důvodu chronického duševního onemocnění nebo závislosti na návykových látkách, a osobám se stařeckou, Alzheimerovou demencí a ostatními typy demencí, které mají sníženou soběstačnost z důvodu těchto onemocnění, jejichž situace vyžaduje pravidelnou pomoc jiné fyzické osoby. Režim v těchto zařízeních při poskytování sociálních služeb je přizpůsoben specifickým potřebám těchto osob.

Chráněné bydlení je pobytová služba poskytovaná osobám, které mají sníženou soběstačnost z důvodu zdravotního postižení nebo chronického onemocnění, včetně duševního onemocnění, jejichž situace vyžaduje pomoc jiné fyzické osoby. Chráněné bydlení má formu skupinového, popřípadě individuálního bydlení.

Sociální služby poskytované ve zdravotnických zařízeních ústavní péče poskytují pobytové sociální služby osobám, které vzhledem ke svému zdravotnímu stavu nejsou schopny se obejít bez pomoci jiné fyzické osoby a nemohou být proto propuštěny ze zdravotnického zařízení ústavní péče, pokud jim není zabezpečena pomoc osobou blízkou nebo jinou fyzickou osobou, ani jim nelze zajistit poskytování terénních nebo ambulantních sociálních služeb anebo pobytových sociálních služeb v zařízeních sociálních služeb.

Tuto přílohu Vám přinášíme
inkontinenční pomůcky

ních činností při jejich poskytování podle návrhu prováděcí vyhlášky k zákonu o sociálních službách

služby sociální prevence													sociální poradenství		
tlumočnické služby	azylové domy	domy na půl cesty	kontaktní centra	krizová pomoc	nízkoprahová		noclehárny	služby následné péče	sociálně aktivizační služby pro rodiny s dětmi	Sociálně aktivizační služby pro seniory a osoby se zdravotním postižením	terapeutické komunity	terénní programy	sociální rehabilitace	základní	odborné
					denní centra	zařízení pro děti a mládež									
			ano		ano		ano								
	ano			ano	ano						ano				
	ano	ano		ano			ano				ano				
						ano			ano				ano		
														ano	ano
ano		ano				ano		ano	ano	ano	ano	ano	ano		ano
		ano	ano	ano		ano		ano	ano	ano	ano				ano
ano	ano	ano	ano	ano	ano	ano		ano	ano	ano	ano	ano	ano		ano
													ano		

SLUŽBY SOCIÁLNÍ PREVENCE

Služby sociální prevence napomáhají zabránit sociálnímu vyloučení osob, které jsou tímto ohroženy pro krizovou sociální situaci, životní návyky a způsob života vedoucí ke konfliktu se společností, sociálně znevýhodňující prostředí a ohrožení práv a oprávněných zájmů trestnou činností jiné fyzické osoby. Cílem služeb sociální prevence je napomáhat osobám k překonání jejich nepříznivé sociální situace a chránit společnost před vznikem a šířením nežádoucích společenských jevů.

Raná péče je terénní, popřípadě ambulantní služba poskytovaná dítěti a rodičům dítěte ve věku do 7 let, které je zdravotně postižené, nebo jehož vývoj je ohrožen v důsledku nepříznivé sociální situace. Služba je zaměřena na podporu rodiny a podporu vývoje dítěte s ohledem na jeho specifické potřeby.

Telefonická krizová pomoc je terénní služba poskytovaná na přechodnou dobu osobám, které se nacházejí v situaci ohrožení zdraví nebo života nebo v jiné obtížné životní situaci, kterou přechodně nemohou řešit vlastními silami.

Tlumočnické služby jsou terénní, popřípadě ambulantní služby poskytované osobám s poruchami komunikace způsobenými především smyslovým postižením, které zamezuje běžné komunikaci s okolím bez pomoci jiné fyzické osoby.

Azylové domy poskytují pobytové služby na přechodnou dobu osobám v nepříznivé sociální situaci spojené se ztrátou bydlení.

Domy na půl cesty poskytují pobytové služby zpravidla pro osoby do 26 let věku, které po dosažení zletilosti opouštějí školská zařízení pro výkon ústavní nebo ochranné výchovy, popřípadě pro osoby z jiných zařízení pro péči o děti a mládež, a pro osoby, které jsou propuštěny z výkonu trestu odnětí svobody nebo ochranné léčby. Způsob poskytování sociálních služeb v těchto zařízeních je přizpůsoben specifickým potřebám těchto osob.

Kontaktní centra jsou nízkoprahová zařízení poskytující ambulantní, popřípadě terénní služby osobám ohroženým závislostí na návykových látkách. Cílem služby je snižování sociálních a zdravotních rizik spojených se zneužíváním návykových látek.

Krizová pomoc je terénní, ambulantní nebo pobytová služba na přechodnou dobu poskytovaná osobám, které se nacházejí v situaci ohrožení zdraví nebo života, kdy přechodně nemohou řešit svoji nepříznivou sociální situaci vlastními silami.

Nízkoprahová denní centra poskytují ambulantní, popřípadě terénní služby pro osoby bez přístřeší.

Nízkoprahová zařízení pro děti a mládež poskytují ambulantní, popřípadě terénní služby dětem ve věku od 6 do 26 let ohroženým společensky nežádoucími jevy. Cílem služby je zlepšit kvalitu jejich života předcházením nebo snížením sociálních a zdravotních rizik souvisejících se způsobem jejich života, umožnit jim lépe se orientovat v jejich sociálním prostředí a vytvářet podmínky k řešení jejich nepříznivé sociální situace. Služba může být poskytována osobám anonymně.

Noclehárny poskytují ambulantní služby osobám bez přístřeší, které mají zájem o využití hygienického zařízení a přenocování.

Služby následné péče jsou terénní služby poskytované osobám s chronickým duševním onemocněním a osobám závislým na návykových látkách, které absolvovaly ústavní léčbu ve zdravotnickém zařízení, absolvovaly ambulantní léčbu nebo se jí podrobují, nebo osobám, které abstingují.

Sociálně aktivizační služby pro rodiny s dětmi jsou terénní, popřípadě ambulantní služby poskytované rodině s dítětem, u kterého je jeho vývoj ohrožen v důsledku dopadů dlouhodobě krizové sociální situace, kterou rodiče nedokáží sami bez pomoci překonat, a u kterého existují další rizika ohrožení jeho vývoje.

Sociálně aktivizační služby jsou ambulantní, popřípadě terénní služby poskytované osobám v důchodovém věku nebo osobám se zdravotním postižením ohroženým sociálním vyloučením.

Terapeutické komunity poskytují pobytové služby na přechodnou dobu pro osoby závislé na návykových látkách nebo osoby s chronickým duševním onemocněním, které mají zájem o začlenění do běžného života.

Terénní programy jsou terénní služby poskytované osobám, které vedou rizikový způsob života nebo jsou tímto způsobem života ohroženy. Služba je určena pro problémové skupiny osob, uživatele návykových látek nebo omamných psychotropních látek, osoby bez přístřeší, osoby žijící v sociálně vyloučených komunitách a jiné sociálně ohrožené skupiny. Cílem služby je tyto osoby vyhledávat a minimalizovat rizika jejich způsobu života. Služba může být osobám poskytována anonymně.

Sociální rehabilitace je soubor specifických činností směřujících k dosažení samostatnosti, nezávislosti a soběstačnosti osob se zdravotním postižením, a to rozvojem jejich specifických schopností a dovedností, posilováním návyků a nácvikem výkonu běžných, pro samostatný život nezbytných činností alternativním způsobem využívajícím zachovaných schopností, potenciálů a kompetencí. Sociální rehabilitace se poskytuje formou terénních nebo ambulantních služeb.

VYMEZENÍ OBSAHU ZÁKLADNÍCH ČINNOSTÍ PŘI POSKYTOVÁNÍ SOCIÁLNÍCH SLUŽEB

Pomoc při zvládnání běžných úkonů péče o vlastní osobu zahrnuje pomoc při: podávání jídla a pití, přípravě pokrmu, oblékání a vyslékání včetně speciálních pomůcek, přesunu na lůžko nebo vozík pro imobilní osoby, chůzi.

Pomoc při osobní hygieně nebo poskytnutí podmínek pro osobní hygienu zahrnuje pomoc při běžných úkonech osobní hygieny včetně holení, pomoc s celkovou hygienou těla, pomoc při mytí a stříhání vlasů, pomoc při použití WC, pedikúru, jednoduché ošetrovatelské úkony, jejichž charakter nevyžaduje provádění zdravotnickým pracovníkem, zahrnuje zajištění podmínek pro běžné úkony osobní hygieny a celkovou hygienou těla.

Pomoc při uplatňování práv, oprávněných zájmů a při obstarávání osobních záležitostí zahrnuje pomoc při komunikaci, pomoc při vyřizování běžných záležitostí, překládání a tlumočení osobám s poruchami komunikace, pomoc při vyřizování běžných záležitostí, pomoc při obnovení či upevnění kontaktu s rodinou, přirozenými sociálními sítěmi

a dalšími sociálními systémy podporujícími sociální začlenění osob.

Poskytnutí stravy nebo pomoc při zajištění stravy zahrnuje donášku teplého jídla, poskytnutí stravy ve specializovaném zařízení pečovatelské služby, pomoc při přípravě jídla, přípravu a poskytnutí stravy, pomoc při podávání jídla a pití.

Pomoc při zajištění chodu domácnosti zahrnuje běžný úklid a údržbu domácnosti, údržbu domácích spotřebičů, velký úklid domácnosti (sezónní úklid, úklid po malování apod.), donášku a přípravu pevných otopů, donášku vody, topení v kamnech, nákupy a běžné pochůzky, velký nákup (týdenní nákup, nákup ošacení a nezbytného vybavení domácnosti).

Zprostředkování kontaktu se společenským prostředím zahrnuje doprovázení dětí do školy, k lékaři, na zájmové aktivity, doprovázení dospělých do školy, práce, k lékaři, na zájmové aktivity, dohled nad zdravotně postiženým dítětem v domácím prostředí (6-22 hod.), dohled nad ZP dospělým v domácím prostředí (6-22 hod.), dohled nad ZP dítětem v domácím prostředí (22-6 hod.), dohled nad ZP dospělým v domácím prostředí (22-6 hod.), doprava osob se ZP a seniorů z domácnosti do místa, kde je zabezpečována sociální služba a zpět, doprava osob se ZP a seniorů z domácnosti nebo ze zařízení do školy, práce, k lékaři, k vyřízení běžných záležitostí a na zájmové aktivity, nabídku společensky přijatelných volnočasových aktivit.

Výchovné, vzdělávací a aktivizační činnosti zahrnují výchovnou práci s dětmi, specializované poradenství rodičům a dalším blízkým osobám, pomoc při obnovení či upevnění kontaktu s rodinou, přirozenými sociálními sítěmi a dalšími sociálními systémy podporujícími sociální začlenění osob, nácvik a upevňování motorických, psychických a sociálních schopností a dovedností dítěte, nácvik a upevňování schopností a dovedností pečujících osob, které napomáhají přiměřenému vývoji dítěte a soudržnosti rodiny, zajištění podmínek pro společensky přijatelné volnočasové aktivity, výchovné a aktivizační činnosti, pracovní výchovnou práci s dětmi a s dospělými, nácvik a upevňování motorických, psychických a sociálních schopností a dovedností, pomoc při obnovení či upevnění kontaktu s rodinou, přirozenými sociálními sítěmi a dalšími sociálními systémy podporujícími sociální začlenění osob, zajištění podmínek pro přiměřené vzdělávání.

Sociálně terapeutické činnosti zahrnují zejména psychoterapii a socioterapii, jejichž poskytování by mělo vést k rozvoji nebo udržení osobních a sociálních schopností a dovedností podporujících sociální začlenění osob.

Poskytnutí ubytování popřípadě přenocování zahrnuje ubytování, nezbytné služby – úklid, praní ložního a osobního prádla, žehlení, ubytování, které má znaky samostatného bydlení v domácnosti, přenocování (nezbytné služby – úklid, praní ložního prádla, žehlení).

Poskytnutí podmínek pro osobní hygienu zahrnuje zajištění podmínek pro běžné úkony osobní hygieny, zajištění podmínek pro celkovou hygienu těla, jednoduché ošetrovatelské úkony, jejichž charakter nevyžaduje provádění zdravotnickým pracovníkem.